Nummer : 08-03.2015

Onderwerp : Kaderstelling met betrekking tot de kerntakendiscussie

Korte inhoud	:	Ter vaststelling treft u een raadsvoorstel met bijlage inzake kaderstelling ten behoeve van de kerntakendiscussie aan.

Uithuizen, 29 januari 2015

AAN DE RAAD.

Inleiding
Op 18 december 2014 heeft u de startnotitie 'kerntakendiscussie' vastgesteld. Hierin staat onder andere wat de aanleiding is om een kerntakendiscussie te gaan voeren en met welk doel. Ook staat het proces om te komen tot een kerntakendiscussie hierin omschreven en is het Eemsmonder toetsings-instrument vastgesteld. Tevens is bepaald wat de definitie van een kerntaak is, welke uitgangspunten er gelden bij de kerntakendiscussie en welke opdracht de raad aan de stuurgroep heeft verstrekt voor het vervolg.

Als volgende stap is nu de kaderstelling voor de 'kerntakendiscussie' aan de orde. In dit raadsvoorstel met bijlage wordt o.a. de visie zoals omschreven in de startnotitie nader uitgewerkt tot een visie op een regiegemeente in een coöperatiesamenleving. De visie op zichzelf leent zich om kaderstellende uitspraken te doen en uw opvattingen kenbaar te maken.

Overeenstemming over het toetsingsinstrument en de definitie en visie op een regiegemeente in relatie tot de samenleving is gewenst om de kerntakendiscussie goed met elkaar te kunnen voeren.

Visie op de regiegemeente Eemsmond in een coöperatiesamenleving
Als lokale overheid willen we zelfbewust en krachtig onze rol vervullen en duidelijk maken waar we politiek en bestuurlijk voor staan op wat we samen, als collectief met de samenleving (inwoners, maatschappelijke partners en bedrijfsleven), willen oppakken.

We doen het als lokale overheid niet alleen, maar vooral samen met de samenleving. Lokaal bestuur ben je samen! Wij staan voor de complexe uitdaging om de samenleving actief te betrekken bij de publieke zaak, samen op zoek naar gedeelde waarden en het initiatief in de samenleving te stimuleren, te faciliteren en te verbinden.

Daarom proberen we onze gemeente neer te zetten als een regiegemeente. Maar wat is een regiegemeente?

Definitie van een regiegemeente
Als regiegemeente willen we meebewegen met het tempo, de stijl, de ontwikkelingen en karakter van de lokale samenleving. Een regiegemeente weet maatschappelijke partners te mobiliseren, te enthousiasmeren en te

inspireren. Op basis van vrijwilligheid en in samenwerking nemen de maatschappelijke partners initiatief en dragen mede verantwoordelijkheid in het daadkrachtig tot stand brengen van een samenbindende en aansprekende beleidsontwikkeling (interactieve beleidsvorming) op een lokaal gemeenschappelijk vraagstuk. Zij is vervolgens in staat om de uitvoering tot optimale resultaten te laten komen, waarbij de gemeente meer stimulerend, faciliterend en overlatend is dan uitvoerend en eigenaar. Een belangrijk aandachtspunt is de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de lokale overheid en de lokale samenleving. Hierbij staan overleg en verbinden vanuit de onderscheiden verantwoordelijkheden centraal.

Net als elke gemeente zal ook een regiegemeente dienen te sturen, waarbij de meer directe sturing plaats zou kunnen maken voor een meer indirecte vorm van sturen. Het verschil tussen direct of indirect sturen is de manier waarop de gemeente – uiteindelijk het bestuur – de eigen rol ziet. In de meer directe sturingsvorm bepalen we als gemeente de orde, definiëren wij het vraagstuk. In een meer indirecte sturingsvorm gaan we daar staan waar het nodig is. Dan bepaalt het probleem en het krachtenveld waarin dat zich afspeelt de rol en positie van de gemeente.

Op hoofdlijnen kunnen de volgende drie rollen worden onderscheiden:
1. de traditionele rol (toezicht, handhaven, dienstverlening);
2. de ondersteunende rol (subsidie verlenen op terreinen van sport, welzijn, cultuur etc.);
3. de samenwerkingsrol (ondersteuning maatschappelijk initiatief, voorwaarden scheppen, faciliteren en mede vorm geven aan de beleidsontwikkeling).

Het is een grote uitdaging om deze verschillende rollen tegelijk en overtuigend te spelen binnen één bestuur en één uitvoeringsapparaat.

<u>Regiegemeente in een coöperatiesamenleving</u>
Gesteld zou kunnen worden dat de lokale overheid en lokale samenleving de dragers van een coöperatiesamenleving zijn. Een coöperatiesamenleving is in dit verband te definiëren als een samenleving waarbij de samenleving in samenwerking met de gemeente wil voorzien in de behoeften en waar zij samen initiatief en verantwoordelijkheid nemen.

De gemeente zou zich daarin kunnen ontwikkelen tot een samenlevingspartner die voorwaarden schept en faciliteert. Een dergelijke wijze van opereren kan verwoord worden als het 'coöperatiemodel'. Dit model zou een perspectief kunnen zijn voor onze lokale samenleving in Eemsmond, waarbij een meer regulerende lokale overheid op termijn wordt omgevormd naar een coöpererende overheid.

Meer informatie over de achtergrond van een regiegemeente en coöperatiesamenleving kunt u lezen in de bijlage.

<u>Voorgestelde kaders</u>
Op basis van het voorgaande kunnen de volgende (inhoudelijke) kaders voor de kerntakendiscussie worden voorgesteld. In hoofdzaak gaat het hierbij om een heroriëntatie op de positie van de gemeente en welke gemeentelijke taken Eemsmond als essentieel of haar kerntaak ziet:

1. Eemsmond is een regiegemeente. Een regiegemeente blijft sturen.
   De regiegemeente speelt in op de ontwikkelingen en het karakter van de lokale samenleving. Uitgegaan wordt van het coöperatiemodel. Eemsmond is een gemeente die in coöperatie met de samenleving wil regisseren.

2. Eemsmond wil ruimte bieden voor zeggenschap, bottom up initiatieven en verantwoordelijkheid in de lokale samenleving en een bescheidener lokaal bestuur die zich meer positioneert als deelnemer, ondersteuner, verbinder en regisseur.

3. De gemeente neemt bij initiatief in de samenleving vervolgens niet het eigenaarschap over.

4. De gemeente trekt zich niet geheel terug maar neemt een andere rol in. De overheidsparticipatietrap wordt als uitgangspunt gebruikt. Oftewel een gemeente die communiceert, stimuleert, inspireert, regisseert en verbindend optreedt en faciliteert met middelen, mankracht, geld, richtlijnen en regelgeving binnen de reikwijdte van de (financiële) mogelijkheden.

5. De basis voor het bevorderen van een leefbare samenleving is een intensieve samenwerking met de maatschappelijke partners door samen op zoek te gaan naar gedeelde waarden in het publieke domein, waardoor draagvlak kan ontstaan voor het nemen van initiatief en dragen van medeverantwoordelijkheid.

6. Inwoners, bedrijven en organisaties mogen binnen de beschikbare middelen blijven rekenen op een hoogwaardige en betrouwbare dienstverlening en ondersteuning.

7. De gemeente transformeert van een meer regulerende naar een regisserende, stimulerende, faciliterende of overlatende partner voor initiatiefrijke en (mede)verantwoordelijkheid dragende inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

8. In de niet-kerntaken positioneert de gemeente zich door het innemen van een regisserende of overlatende rol in een zich ontwikkelende coöperatiesamenleving.

9. De gemeentelijke autonomie (het bestaansrecht van een gemeente) komt tot uitdrukking door de regie in een interactieve beleidsontwikkeling dicht bij het lokale bestuur te organiseren.

10. De uitkomst van de kerntakendiscussie moet bijdragen om een begroting meerjarig sluitend en in evenwicht te brengen.

<u>Vervolgproces</u>
Vóór 1 februari ontvangt u een raadsmemo. In deze memo staat het vervolgproces, de werkwijze en wat wij van de raadsfracties verwachten ter voorbereiding op de kerntakendiscussie. Tevens ontvangt u dan een eerste taakinventarisatie.

Voorstel
De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met:
1. de visie op een regiegemeente in een coöperatieve samenleving als verwoord in de bijlage:
2. de gestelde kaders ter voorbereiding op de kerntakendiscussie.

Het presidium
van de gemeente Eemsmond,

M. van Beek, raadsvoorzitter

ir. H. Hoekstra, griffier

Bijlage: Visiedocument (maakt onderdeel uit van de beraadslagingen)